

Η αγωγή των παιδιών κατά τον Όσιο Πορφύριο - Γονείς και παιδιά.

[Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Αγ. Πορφύριος Κausοκαλυβίτης / Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Ορθόδοξη πίστη](#)

Καίρια, παρατηρούσε ο Γέροντας, είναι η επίδραση της ζωής των γονέων στην διαμόρφωση και αγωγή των παιδιών. Αν οι γονείς ζουν έχοντας ένα πνεύμα, χωρίς μαλώματα, αυτό αντανακλά στα παιδιά και τα κάνει να έχουν πνευματική υγεία. Έλεγε: «Εκείνο που σώζει και φτιάχνει καλά παιδιά είναι η ζωή των γονέων μέσα στο σπίτι. Οι γονείς πρέπει να δοθούνε στην αγάπη του Θεού. Πρέπει να γίνουνε άγιοι κοντά στα παιδιά με την πραότητα τους, την υπομονή τους, την αγάπη τους. Να βάζουνε κάθε μέρα νέα σειρά, νέα διάθεση, ενθουσιασμό κι αγάπη στα παιδιά. Και η χαρά που θα τους έλθει, η αγιοσύνη που θα τους έχει επισκεφθεί, θα εξακοντίσει στα παιδιά την χάρι» 12.

Η κακή ζωή των γονέων, επισήμηνε, κάνει τα παιδιά με την παρακίνηση του διαβόλου να παρεκτρέπονται και έτσι να ταλαιπωρούν τους γονείς των. Η λύση όλων των προβλημάτων των παιδιών είναι ο εξαγιασμός των γονέων.

Έλεγε ο Γέροντας: «Για την κακή συμπεριφορά των παιδιών φταίνε γενικά οι γονείς. Δεν τα σώζουν ούτε οι συμβουλές, ούτε η πειθαρχία, ούτε η αυστηρότητα. Αν δεν αγιάζονται οι γονείς, αν δεν αγωνίζονται, κάνουν μεγάλα λάθη και μεταδίδουν το κακό που έχουν μέσα τους. Αν οι γονείς δεν ζουν ζωή αγία, αν δεν μιλούν με αγάπη, ο διάβολος ταλαιπωρεί τους γονείς με τις αντιδράσεις των παιδιών»¹³.

Οι γονείς θα πρέπει να είναι ομόψυχοι, σύμφωνοι, καλοί συνεργάτες στην ορθή αγωγή, «την εν παιδεία και νοουθεσία Κυρίου» αγωγή των παιδιών τους. Δεν θα πρέπει να υπάρχουν διαφωνίες ή κοσμικότητες που δηλητηριάζουν την εν Χριστώ αγωγή. Εν ονόματι του «να μην πιεσθούν τα παιδι» πολλές φορές γκρεμίζει ο ένας γονιός ο,τι με πολύ κόπο χτίζει ο άλλος.

«Η αγάπη, η ομοψυχία, η καλή συνεννόηση των γονέων» παρατηρεί ο Όσιος Πορφύριος «είναι ο,τι πρέπει για τα παιδιά. Μεγάλη ασφάλεια και σιγουριά. Τα φερσίματα των παιδιών έχουν άμεση σχέση με την κατάσταση των γονέων. Όταν τα παιδιά πληγώνονται απ' την κακή μεταξύ των γονέων τους συμπεριφορά, χάνουν δυνάμεις και διάθεση να προχωρήσουν στην πρόοδο. Κακοκτίζονται και το οικοδόμημα της ψυχής τους κινδυνεύει από στιγμή σε στιγμή να γκρεμισθεί»¹⁴.

Τα παιδιά και οι νέοι απεχθάνονται την υποκρισία και την ασυμφωνία έργων και λόγων που πολλές φορές επιδεικνύουν οι γονείς τους. Επίσης επιζητούν έναν γνήσιο χριστιανισμό, βιωμένο από τους γονείς τους και όχι χλιαρότητα στην πίστη και στην εν Χριστώ ζωή. Όταν λείπει το ολοκληρωτικό δόσιμο στον Χριστό από τους γονείς, αυτό τα παιδιά το αντιλαμβάνονται και δεν θέλουν να ενταχθούν σ' έναν τέτοιο αστικό χριστιανισμό, που ουσιαστικά δεν αλλάζει τίποτα στη ζωή τους.

Το ολέθριο «δόγμα» ότι «εμείς είμαστε κοσμικοί, δεν είμαστε μοναχοί, οπότε ο Χριστός ζητάει λιγότερα από εμάς για τη σωτηρία μας» είναι τελείως λανθασμένο και «είναι αυτό που έχει φέρει τα άνω κάτω στην οικουμένη» σύμφωνα με τον ιερό Χρυσόστομο. Οι εντολές του Χριστού είναι οι ίδιες και ισχύουν τόσο για τους μοναχούς όσο και για τους λαϊκούς. Όποιος δεν τις τηρεί απενεργοποιεί την Βαπτισματική Θεία Χάρη και ουσιαστικά δεν βιώνει τίποτε από τον Χριστό και την Βασιλεία Του. Τηρεί κάποιους εξωτερικούς τύπους ως ένας υποκριτής, αλλά προκαλεί την αποστροφή των άλλων και μάλιστα των παιδιών του.

Στο σπίτι όπου δεν βιώνεται ο γνήσιος Χριστιανισμός, αλλά κάποιο κακέκτυπό του,

δεν υπάρχει ειρήνη, χαρά, ομόνοια, πραότητα, αγάπη. Απουσιάζει το Άγιο Πνεύμα.

Οι γονείς διαπληκτίζονται συχνά, αλληλοκατηγορούνται, αντιπαθούν ο ένας τον άλλο, ζουν ανειρήνευτοι, δυστυχημένα και μίζερα, χωρίς τον μεταξύ τους αλληλοσεβασμό και την αμοιβαία ανιδιοτελή αγάπη. Αυτό έχει δυσμενέστατη επίδραση στα παιδιά.

Επιδρά τραυματικά και καταστροφικά στη διαμόρφωση του χαρακτήρα και της συμπεριφοράς τους.

Η συμπεριφορά των ανθρώπων στη διάρκεια της ζωής τους, έλεγε ο Γέροντας, επηρεάζεται τα μέγιστα από τα παιδικά τους βιώματα μέσα στην οικογένεια. Μάλιστα τόνιζε ότι: «Αυτό φαίνεται και στις πιο μικρές εκδηλώσεις της ζωής. Επί παραδείγματι, σου συμβαίνει μια λαιμαργία, να θέλεις να τρώεις. Πήρες, έφαγες, βλέπεις κάτι άλλο, το θέλεις κι εκείνο, το θέλεις και τ' άλλο. Αισθάνεσαι ότι πεινάεις, ότι άμα δεν φάεις, σε πιάνει μία λιγούρα, μια τρεμούλα. Φοβάσαι ότι θ' αδυνατίσεις. Είναι κάτι ψυχολογικό, που έχει εξήγηση. Μπορείς να πούμε, να μην εγνώρισες πατέρα, να μην εγνώρισες μητέρα, να είσαι υστερημένος και πεινασμένος, φτωχός κι αδύνατος. Κι αυτό από πνευματικό γεγονός εκδηλώνεται αντανακλαστικώς ως αδυναμία του σώματος»¹⁵.

Η επίδραση της κατάστασης της οικογένειας στην πνευματική κατάσταση των παιδιών είναι τεράστια. Έλεγε ο Γέροντας ότι η αγιότητα των γονέων μεταγγίζεται στα παιδιά. Η προσευχή και το μυστικό αγκάλιασμα των παιδιών από τους γονείς δια της αγάπης κάνει τα παιδιά υγιή πνευματικά. Έλεγε: «Στην οικογένεια βρίσκεται μεγάλο μέρος απ' τήν ευθύνη για την πνευματική κατάσταση του ανθρώπου. Για να απαλλαγούν τα παιδιά από διάφορα εσωτερικά προβλήματα, δεν είναι αρκετές οι συμβουλές, οι εξαναγκασμοί, η λογική κι οι απειλές. Μάλλον γίνονται χειρότερα. Η διόρθωση γίνεται με τον εξαγιασμό των γονέων. Γίνετε άγιοι και δεν θα έχετε κανένα πρόβλημα με τα παιδιά σας. Η αγιότητα των γονέων απαλλάσσει τα παιδιά απ' τα προβλήματα. Τα παιδιά θέλουν κοντά τους ανθρώπους αγίους, με πολλή αγάπη, που δεν θα τα φοβερίζουν, ούτε θα περιορίζονται στη διδασκαλία, αλλά θα δίδουν άγιο παράδειγμα και προσευχή. Να προσεύχεσθε οι γονείς σιωπηλά και με τα χέρια ψηλά προς τον Χριστό και ν' αγκαλιάζετε τα παιδιά σας μυστικά»¹⁶.

Όταν οι γονείς είναι ειρηνικοί μέσα τους και μεταξύ τους, όταν έχουν εγκάτοικο την Ειρήνη που είναι ο Χριστός, τότε και θα ασκήσουν σωστή αγωγή στα παιδιά τους.

Αν όμως είναι ταραγμένοι θα ταραξούν και τα παιδιά τους. Όταν θα προσπαθούν

να τα διορθώσουν, δεν θα το κάνουν με σωστό τρόπο και θα τα πληγώνουν.

Τα παιδαγωγικά μέτρα, σύμφωνα με τον Γέροντα, δεν απορρίπτονται, αλλά πρέπει να λαμβάνονται με πολύ πόνο και αγάπη. Το μάλωμα πρέπει να είναι ανάλογο με την αταξία. Το υπερβολικό μάλωμα πληγώνει τα παιδιά. Συμβούλευε ως εξής τους γονείς: «Όταν (ενν. τα παιδιά) κάνουν αταξίες, να παίρνετε κάποια παιδαγωγικά μέτρα, αλλά να μην τα πιέζετε. Κυρίως να προσεύχεσθε. Πολλές φορές οι γονείς, και κυρίως η μητέρα, πληγώνουν το παιδί γι' αταξία που έκανε και το μαλώνουν υπερβολικά. Τότε αυτό πληγώνεται. Ακόμη κι αν δεν το μαλώσεις εξωτερικά και μέσα σου το μαλώσεις κι αγανακτήσεις η το κοιτάξεις άγρια, το παιδί το καταλαβαίνει. Νομίζει ότι η μητέρα δεν το αγαπάει. Ρωτάει τη μάνα: -Μ' αγαπάεις, μαμά; -Ναι, παιδί μου.

Αλλ αυτό δεν πείθεται. Έχει πληγωθεί. Η μητέρα το αγαπάει, θα το χαϊδέψει μετά, αλλ' αυτό θα κάνει το κεφάλι πίσω. Δεν δέχεται το χάδι, το νομίζει υποκρισία, γιατί έχει πληγωθεί»¹⁷.

Ο άνθρωπος, σύμφωνα με τον σοφό Γέροντα, μεταδίδει την καλή η κακή πνευματική του κατάσταση στο περιβάλλον του. Η μητέρα μεταδίδει στο παιδί της το άγχος της. Η φυσική αγάπη κάποτε βλάπτει· μόνο η εν Χριστώ ωφελεί. Αυτήν πρέπει πάντοτε να καλλιεργεί ο άνθρωπος. Να τι δίδασκε ο σοφός Γέροντας: «Πολλές φορές με την αγωνία μας και τους φόβους μας και την άσχημη ψυχική μας κατάσταση, χωρίς να το θέλομε και χωρίς να το καταλαβαίνομε, κάνομε κακό στον άλλον, έστω κι αν τον αγαπάμε πάρα πολύ, όπως, παραδείγματος χάριν, η μάνα το παιδί της. Η μάνα μεταδίδει στο παιδί όλο το άγχος της για τη ζωή του, για την υγεία του, για την πρόοδό του, έστω κι αν δεν του μιλάει, έστω κι αν δεν εκδηλώνει αυτό που έχει μέσα της. Αυτή η αγάπη, η φυσική αγάπη δηλαδή, μπορεί κάποτε να βλάψει. Δεν συμβαίνει, όμως, το ίδιο με την αγάπη του Χριστού, που συνδυάζεται με την προσευχή και με την αγιότητα του βίου. Η αγάπη αυτή κάνει άγιο τον άνθρωπο, τον ειρηνεύει, διότι αγάπη είναι ο Θεός»¹⁸.

Η υπερπροστασία, έλεγε, είναι ένα συνηθισμένο λάθος της αγωγής. Ο άνθρωπος παραμένει ανώριμος όταν υπερπροστατεύεται από τους γονείς του. Παρατηρούσε ο Γέροντας: «Ένα άλλο πάλι που βλάπτει τα παιδιά, είναι η υπερπροστασία, δηλαδή η υπερβολική φροντίδα, η υπερβολική αγωνία και το άγχος των γονέων... Μητέρες που κάθονται πάνω απ' τα παιδιά τους συνεχώς και τα καταπιέζουν, δηλαδή τα υπερπροστατεύουν, απέτυχαν στο έργο τους. Ενώ πρέπει ν' αφήνεις το παιδί μόνο του να ενδιαφερθεί για την πρόοδό του. Τότε θα πετύχεις. Όταν κάθεσαι συνεχώς από πάνω τους, τα παιδιά αντιδρούν. Αποκτούν νωθρότητα, μαλθακότητα και συνήθως αποτυγχάνουν στη ζωή. Είναι ένα είδος υπερπροστασίας, που αφήνει ανώριμα τα παιδιά»¹⁹.

συνεχίζεται...

Ιερομόναχος Σάββας ο Αγιορείτης

12 Γέροντος Πορφυρίου Καυσοκαλυβίτου, Βίος και Λόγοι, σελ. 416-417.

13 Ο. π. σελ. 417.

14 Ο. π. σελ. 417.

15 Γέροντος Πορφυρίου Καυσοκαλυβίτου, Βίος και Λόγοι, σελ. 419-420.

16 Ο.π. σελ. 420.

17 Ο. π. σελ. 420-421.

18 Ο. π. σελ. 394.

19 Ο. π. σελ. 422-423.

Πηγή: hristospanagia3.blogspot.gr